

آیا با وجود افزایش رقابتها، اعمال تنظیم مقررات بیشتر، منطقی است؟ از نظر اتحادیه GSM، این امر معقول و منطقی به نظر نمیرسد. در واقع سازگاری رگولاتوری با شرایط فعلی بهترین رویکرد قلمداد میشود. به نظر میرسد برای دستیابی به این اهداف، رگولاتورها باید به دنبال اجرای طرحهای نوین خودتنظیمی باشند. در این مطلب، اصول مهمی که اخیراً هیأت مشورتی رگولاتوری اتحادیه GSM بر آنها تأکید کرده است، به طور مختصر شرح داده میشود.

1- رگولاتور باید بکوشد که میان منافع و هزینههای حاصل از اتخاذ یک رویکرد مداخلهگراییانه از یکسو و سازگاری رگولاتوری از سوی دیگر تعادل ایجاد کند.

اگر چه اتخاذ یک رویکرد مداخلهگراییانه، مزایا و منافع کوتاهمدتی را به همراه دارد، اعمال آن در درازمدت، پیامدهای اقتصادی، رقابتی و حتی اجتماعی نامطلوب و اجتنابناپذیری را پدید میآورد که در نهایت، توقف فعالیت و پویایی بازار را در پی خواهد داشت. در مجموع، به نظر میرسد که بهکارگیری رویکرد رقابت برای دستیابی به کارآمدی اقتصادی، کاراتر از رویکرد تنظیم مقررات باشد و به اینمنظور، رگولاتورها باید تداوم روند رقابت را در درازمدت ترغیب و تشویق کنند.

2- قوانین و مقررات رگولاتوری باید بر مبنای اهداف و سیاستهای تعریفشده پایهریزی شود و برای اینکه این اهداف عملی شوند، میزان این مقررات باید به حداقل برسد.

زمانیکه فضای رقابتی کارآمدی پدید آید، یا اینکه پیشبینی شود که در آینده بهوجود میآید، آنگاه باید رویکرد سازگاری رگولاتوری اتخاذ شود (البته با اعمال قانون رقابت که تدابیر مناسبی را فراهم میکند).³ رگولاتورها باید به این موضوع توجه کنند که بازارهای رقابتی "نرمال"، محدوده سود و عملکرد یک اپراتور را نشان میدهد؛ بنابراین رگولاتورها نباید در بازارهای رقابتی که سود یک یا چند اپراتور، بیش از حد نرمال است، معیار قضاوت خود را سودهای غیرنرمال قرار دهد.

واقعیتهای موجود در بازار تلفن همراه حاکی از این است که بعضی از اپراتورها در برگشت سرمایه موفقتر از اپراتورهای دیگر عمل میکنند. در این شرایط، اگر عملکرد رگولاتور بر اساس بیشترین میزان درآمدها باشد و بر مبنای همین معیار، به تنظیم مقررات بپردازد، آنگاه شرکتهای کمفعالیتتر صدمه خواهند دید؛ این امر در درازمدت به تهدیدی برای توسعه رقابت تبدیل خواهد شد.

4- قوانین و مقررات رگولاتوری نه فقط باید با شرایط بازار منطبق باشد، بلکه باید میان دیدگاههای متفاوت نیز تعادل ایجاد کند.

برای مثال، وقتی که در برخی از کشورهای دیگر، هزینههای رومینگ یا ترمینیشن تلفن همراه زیاد است، این موارد نباید به تنهایی معیار ارزیابی قرار گیرند؛ در واقع باید تمامی جوانب در نظر گرفته شود.

5- رگولاتورها باید به صورت عمومی و علنی پاسخگو باشند و واضح و شفاف عمل کنند.

مداخله رگولاتوری فقط باید بعد از انجام مشاوره و رایزنی عمومی اعمال شود؛ این رایزنیها در اغلب موارد، تعیین شرایط و ارزیابی بازار و اقدامات اصلاحی بعدی رگولاتوری را در بر میگیرد.

6- دولتها باید شیوههایی را برای مجوزدهی اتخاذ کنند که از سرمایهگذاری در حوزه تجهیزات زیربنایی جدید حمایت کند و افزایش رقابت را نیز در این بخش آسان سازد.

در پیش گرفتن روشهای اعطای مجوز ناهماهنگ به همراه شرایط متغیر و متفاوت مجوزدهی، بر انگیزه سرمایهگذاری در بازارهای ملی تأثیر میگذارد. روشها و سیاستهای مجوزدهی باید به صورت سنجیده اعمال و اجرا شوند؛ زیرا این سیاستها نه فقط بر روند ورود اپراتورهای جدید به بازار، بلکه بر شرایط پس از ورود اپراتورها به بازار تأثیر میگذارد.

بهطور کلی برای اینکه نتایج مزایدهها، به بهبود شرایط منجر شود، باید دارای پیششرطهای جدی و سختی باشند؛ (البته همه شرکتکنندگان در مزایده باید از شرایط و تمهیداتی که دولت وضع کرده است، مانند قیمتها و تغییرات آنها، به طور کامل مطلع شوند) برای برگزاری و سازماندهی مزایدهها، سیاستگذاران در وهله اول باید به تخصیص کارآمد منابع بیندیشند و پس از آن در پی افزایش مازاد درآمد دولت باشند.

7- اختصاص پهنای باند باید با هدف دستیابی به نتایج و منافع مطلوب ساختاری و رقابتی و دستیابی به کارآمدی اقتصادی صورت گیرد و نه صرفاً برای کسب درآمدهای انحصاری در مخابرات.

8- تلاش برای توزیع امکانات و زیرساختهای مورد نیاز اپراتورها و بازار.

در بعضی از شرایط خاص، عواملی چون گسترش شبکههای پرسرعت، کاهش هزینههای غیرضروری و کم کردن تأثیرات محیطی نامساعد، میتواند به توزیع بهتر امکانات کمک کند. به همین نحو، رگولاتورها باید شرایطی را فراهم کنند که اپراتورها بر سر موضوع توزیع امکانات به گفتگوهای تجاری بپردازند.

9- اعمال محدودیت برای توسعه شبکههای تلفن همراه، باید بر مبنای بررسیهای مستند و علمی صورت گیرد.

10- تدابیر و تمهیدات مناسب در برابر استفاده نادرست از اطلاعات محرمانه مشتریان. بهمنظور نظارت بر اجرای این تدابیر، رگولاتورها باید از یک طرف، منافع مشتریان را در قبال حفاظت از اطلاعات محرمانه آنها را در نظر گیرند و از طرف دیگر، امکان دسترسی آسان و به موقع به خدمات و اطلاعات را برای آنها فراهم کنند.